

Коментар НРА «Рюрік» до Постанови Національного банку України № 486 «Про затвердження Змін до Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків»

Постанова Національного банку України № 486 «Про затвердження Змін до Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків» була прийнята 28.12.2011 р., зареєстрована в Міністерстві юстиції України 24.01.2012 р. за № 99/20412 та набрала чинності 30.01.2012 р.

Цією Постановою Національний банк України затвердив зміни до порядку формування резервів для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків, «пом'якшивши» ряд коефіцієнтів обліку застав при розрахунку резервів під кредитні ризики.

Слід зауважити, що згідно Постанови НБУ № 279 від 06.07.2000 р., з метою підвищення надійності та стабільності банківської системи, захисту інтересів кредиторів і вкладників банків Національним банком України установлюється порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків. Резерв для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків є спеціальним резервом, необхідність формування якого обумовлена кредитними ризиками, що притаманні банківській діяльності. Створення резерву під кредитні ризики – це визнання витрат для відображення реального результату діяльності банку з урахуванням погіршення якості його активів або підвищення ризиковості кредитних операцій.

З метою недопущення збитків від неповернення боргу через неплатоспроможність позичальників оцінка кредитних ризиків здійснюється за всіма кредитними операціями та коштами, що розміщені на кореспондентських рахунках, які відкриті в інших банках як у національній, так і в іноземній валюті. Банки самостійно визначають рівень ризику кредитних операцій, оцінюють фінансовий стан позичальників та вартість застави в межах чинного законодавства.

В Постанові № 486 було дано терміни «субстандартні» кредитні операції та «сумнівні» кредитні операції в новій редакції. Відтепер не використовується у визначенні типів операцій термін «абсолютний розмір чистого кредитного ризику». Таким чином, відтепер, «субстандартні» кредитні операції – це операції, за якими є імовірність несвоєчасного погашення заборгованості в повній сумі та в строки, що передбачені кредитним договором; «сумнівні» кредитні операції – це операції, за якими виконання зобов'язань з боку позичальника/контрагента банку в повній сумі під загрозою, імовірність повного погашення кредитної заборгованості низька.

Щодо змін коефіцієнтів обліку застав при розрахунку резервів під кредитні ризики відбулись наступні зміни:

– Підвищено до 80% з 60% та 20% коефіцієнти обліку банківських металів, закладених під кредитні операції, що класифіковані як «субстандартні» та «сумнівні» відповідно.

– Підвищено до 80% з 50% та 20% коефіцієнти обліку державних цінних паперів, закладених під кредитні операції, що класифіковані як «субстандартні» та «сумнівні» відповідно.

– Підвищено до 50% та 30% з 40% та 20% коефіцієнти обліку нерухомості, іпотечних облігацій та іпотечних сертифікатів, закладених під кредитні операції, що класифіковані як «субстандартні» та «сумнівні» відповідно.

– Розширено можливості обліку безумовних гарантій при розрахунку резервів під кредитні ризики (в тому числі для банків з рейтингом, не нижче, ніж «інвестиційний клас»): відповідні коефіцієнти зрівняно для всіх категорій кредитних операцій крім «безнадійних», на рівні 100%.

Також НБУ змінює підхід до перевірки стану й переоцінки застав. Цією Постановою затверджено, що банк зобов'язаний здійснювати перевірку наявності та стану предметів застави один раз на рік, якщо предметом застави є нерухоме майно та цілісний майновий комплекс; один раз на квартал, якщо предметом застави є сировина, готова продукція; один раз на місяць, якщо предметом застави є майнові права на отримання виручки; один раз в півріччя, якщо предметом застави є інше майно. Також банк зобов'язаний здійснювати перевірку наявності та стану предметів застави в разі кожної пролонгації кредитного договору.

НРА «Рюрік» позитивно оцінює ініціативи Національного банку України, спрямовані на відновлення кредитування. Цією Постановою НБУ дає можливість банкам звільнити частину коштів, за рахунок яких до цього формувались резерви, що дозволяє банкам розмістити їх в дохідних активах. Аналітичний департамент НРА «Рюрік» буде відслідковувати впровадження цих законодавчих ініціатив у практику української банківської системи.

РЕЗЮМЕ

Набрала чинності Постанова Національного банку України № 486 «Про затвердження Змін до Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків»

НБУ внесеними змінами «пом'якшив» ряд коефіцієнтів обліку застав при розрахунку резервів під кредитні ризики

Терміни «субстандартні» кредитні операції та «сумнівні» кредитні операції визначено в новій редакції

Розширено можливості обліку безумовних гарантій при розрахунку резервів під кредитні ризики (в тому числі для банків, з рейтингом не нижче, ніж «інвестиційний клас»): відповідні коефіцієнти зрівняно для всіх категорій кредитних операцій крім «безнадійних», на рівні 100%

Змінено в частині періодичності підхід до перевірки стану й переоцінки застав. Також банк зобов'язаний здійснювати перевірку наявності та стану предметів застави в разі кожної пролонгації кредитного договору

Відповідальний за випуск:
Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н. Долінський Леонід Борисович,
тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:
Ковальчук Олександр Сергійович,
тел. (044) 484-00-53 вн. 109

НРА «Рюрік»

☒ **04053 Україна, м. Київ, вул. Артема 52а**

+38 (044) 383-04-76, +38 (044) 484-00-53

e-mail: info@rurik.com.ua